

BILAGA

Innehåll

1. Näringslivet i Malmö.....	1
2. Näringslivets utmaningar och utvecklingsbehov.....	3
3. Malmö stad som utvecklingspartner till näringslivet.....	7

1. Näringslivet i Malmö 2025

Malmö är en av Sveriges snabbast växande storstäder och en nationell tillväxtmotor. En ung och global befolkning, ett framsynt miljö- och hållbarhetsarbete samt ett utmärkt geografiskt läge gör Malmö till en plats där det är attraktivt att leva, etablera och driva företag och en destination som många vill besöka. Malmös näringsliv expanderar snabbare än i andra storstäder och många bolag engagerar sig i samhällsutvecklingen. Här finns ett prestigelöst, inkluderande och kreativt näringsliv i en stad där det är nära till varandra och stadens stora utbud.

Malmö har ett livskraftigt näringsliv som domineras av kunskapsintensiva tjänstebranscher och med flera framväxande teknik- och innovationsbaserade startup-bolag. Företag inom allt från industrin och dataspelsbranschen till besöksnäringen och de kulturella, kreativa och gröna näringarna utvecklas snabbt och attraherar såväl kompetens som investeringar till staden.

Malmö har ett rikt, innovativt och mångfacetterat näringsliv med närmare 40 000 företag i en stor bredd av branscher. En stor del av bolagen finns inom design, kommunikation och tech. Samtidigt som Malmös näringslivsstruktur kännetecknas av ett stort antal små och medelstora företag finns också större företag som vuxit sig starka i Malmö under lång tid eller etablerat sig i staden på senare tid. I dag finns närmare 300 huvudkontor etablerade i Malmö. Bidragande faktorer till denna utveckling har varit Öresundsbron, närheten till Köpenhamns flygplats, tillgång till moderna stationsnära kontor, utveckling av verksamhetsområden och tillgång till kompetens i Malmö med omgivande kommuner inom pendlingsavstånd.

I dag pendlar över 80 000 personer boende i Stormalmö* in till centrala Malmö för att arbeta. En fjärdedel av alla förvärvsarbetande Malmöbor pendlar i sin tur ut till jobb i andra kommuner och till Danmark. Möjligheten att ta sig till Köpenhamn inom pendlingsavstånd är en unik tillgång för Malmö. Det är en förutsättning som dels kan utvecklas för att stärka Malmös kunskapsintensiva

näringsliv dels möjliggöra för fler Malmöbor att komma in i arbetslivet genom att ta del av arbetsmarknaden i Köpenhamn.

Malmö i sin geografiska kontext

Malmö utveckling sker inte isolerat, utan är beroende av stadens geografiska kontext. Här finns ett ömsesidigt beroende där Malmö både drar nytta av och bidrar i utvecklingen tillsammans med grannkommunerna, Skåne och Öresundsregionen samt i förlängningen norra Tyskland.

Malmö och Lund är de naturliga naven i Stormalmö. Två nav vars karaktär kompletterar och förstärker varandra. Malmö funktion som storstad med ett växande näringsliv och befolkning skapar marknadsmöjligheter för företag i kranskommunerna. Detta är en stor styrka för företagen då det finns goda möjligheter att få tillgång till de specialister och kompetens de efterfrågar, men även för invånarna som har goda förutsättningar att välja ett boende som passar deras behov och önskemål. Lund är ett centrum för utbildning och forskning, med starka internationella företag. Att Lund även förstärkts med världsledande forskningsinfrastruktur i form av MAX IV och ESS är en viktig komponent i den framtida utvecklingen.

Malmö och Köpenhamn som tillväxtmotorer

Malmö och Köpenhamn är två starka tillväxtmotorer i Öresundsregionen och del av Nordens största arbetsmarknadsregion med över fyra miljoner invånare. I organisationen Greater Copenhagen arbetar Malmö stad för att stärka arbetsmarknadsintegrationen i Öresundsregionen. Tillgången till kvalificerad arbetskraft har stor betydelse vid företags lokaliseringsbeslut. Här har Stormalmö en fördel med närhet till högre utbildningar via Malmö universitet, Lunds universitet, Sveriges Lantbruksuniversitet samt universiteten i Köpenhamn. Öresundsregionens 13 universitet, universitetsfilialer och svenska högskolor med sammantaget omkring 148 000 studenter och doktorander är en exceptionell möjlighet för näringsliv, forskning och innovation i Malmö.

Näringslivet i Malmö och Köpenhamn har starka positioner, särskilt inom life science, grön tillväxt, dataspelsindustrin, artificiell intelligens, digitalisering och finans. Tillsammans bidrar städerna till att skapa en stark och sammanhållen region med fokus på ekonomisk tillväxt, innovation och hållbar utveckling.

Betydande investeringar i forskning och utveckling (FoU) har gjorts inom regionen, vilket har skapat förutsättningar för ny teknologi och innovation.

Investeringar i infrastruktur, såsom Öresundsbron och utbyggnaden av Köpenhamns flygplats, har förbättrat förbindelserna och underlättat handel och pendling. Detta har varit avgörande för regionens ekonomiska integration och tillväxt.

Satsningar på grön tillväxt och hållbar utveckling, med investeringar i förnybar energi och initiativ för att minska koldioxidutsläppen har inte bara bidragit till en bättre miljö utan också skapat nya affärsmöjligheter och arbetstillfällen.

Malmö är också en del av det så kallade STRING-samarbetet, som sträcker sig från norra Tyskland och Hamburg i söder till Oslo i norr. Samarbetet knyter ihop 14 miljoner invånare, fyra länder, åtta regioner och fem städer. STRING-samarbetet arbetar för att skapa en "Green Hub" ledande inom utveckling, produktion och patentering av grön teknologi och grön tillväxt. STRING-samarbetet satsar även på att förbättra transportinfrastrukturen med fokus på låga eller nollutsläpp. Detta inkluderar projekt som Fehmarn-tunneln och vätgaskorridoren från Oslo till Hamburg vilket underlättar handel och rörlighet. Samarbetet stärker Malmös roll som en internationell nod för hållbara transporter.

2. Näringslivets utmaningar och utvecklingsbehov

Detta avsnitt bygger på dialog och samverkan med näringslivet och fångar näringslivets utvecklingsambitioner och de utmaningar som näringslivet står inför i dag och framåt.

Näringslivet ser sig som en viktig del för ett inkluderande och hållbart Malmö. Företagen skapar tillväxt, arbetstillfällen och skatteintäkter och bidrar därmed till att säkra grunden för välfärden. De levererar också tjänster, produkter och upplevelser som är en del av vardagen för Malmöborna. Företagen har samtidigt innovationskraften att hitta lösningar på dagens samhällsutmaningar.

Innovation och entreprenörskap

För att stärka innovation och entreprenörskap i Malmö är det viktigt att fortsätta arbetet med att utveckla ett starkt och välutvecklat innovationssystem samt en främjande innovations- och entreprenörskultur. Det är också essentiellt att bejaka stadens befintliga industri, investera i digital

infrastruktur, kompetensutveckling och -försörjning och att underlätta för kommersialisering av forskningsresultat samt att samverka mellan branscher, akademi och offentlig sektor.

Pågående satsningar som utveckling av Medeon-området för Life Science, Malmö Generate District och Framtidens Matstad bidrar till utveckling inom framtidsinriktade tillväxtområden, gemensamma visioner och en ökad tillgång till kompetens. Även kulturella och kreativa näringar ses som viktiga hävstänger för Malmös utveckling som näringslivsstad.

Ett önskemål är att dela kunskap och resurser och att Malmö stad öppnar sina verksamheter som testbäddar för innovation kan man utveckla nya lösningar som gynnar flera sektorer och staden kan fungera som innovationsbrygga.

Kapital och investeringar

Många av Malmös företag vill växa och bidra till mer innovation och fler arbetstillfällen. Mindre och växande företag i Malmö upplever svårigheter med att få finansiering till rimliga villkor för att göra investeringar, vilket hämmar företagets tillväxt och jobbskapande. Generellt är kapitaltillgången relativt god för företag i tidiga faser men svårigheter uppstår när företag vill skala upp sin verksamhet. Det finns också behov av att skapa kapitalflöden till entreprenörer som normalt inte nås av riskkapital.

En stark önskan från näringslivet är att den offentliga sektorn skapar fler framgångsrika samarbeten för att lyfta profilerade styrkeområden och locka nationellt och internationellt kapital. Ytterligare ett önskemål är att det skapas förutsättningar för att fler kompletterande lokala och regionala investerarnätverk bildas. Kapitalet flyttar sig mot olika typer av hållbara investeringar, där impact-finansiering är en stark trend inom risk- och offentligt kapital. Att Malmö anses vara en av världens mest hållbara städer är en styrka som stärker det kapitalattraherande arbetet.

Näringslivet behöver mer kunskap om extern finansiering, precis som det behövs finansiärer med god kunskap om att investera i företag. I dag är stödet i vissa fall inte behovsanpassat eller når ut till företagen i tillräcklig omfattning. Här spelar befintliga stödsystem i den privata och den offentliga sektorn en viktig roll som kunskapsspridare och bollplank.

Kompetensförsörjning och talangattraktion

För att Malmös näringsliv ska kunna växa, driva innovation och skapa nya arbetstillfällen krävs en

stark och hållbar kompetensförsörjning.

Efterfrågan på teknisk kompetens är särskilt stor, med ett ökande behov av specialister inom STEM-områden. Efterfrågan finns att stärka konkurrenskraften genom att attrahera och utveckla expertis inom nyckelområden som artificiell intelligens, maskininlärning och cybersäkerhet. Lokalt och regionalt efterfrågas ett nära samarbete med näringsliv och akademi för att utveckla tvärsektoriella utbildningar och stärka stadens attraktionskraft. Exempelvis kan mentorskapsprogram koppla arbetssökande till sektorer med arbetskraftsbrist. Genom olika typer av utbildningar, omskolnings- och karriärväxlingsprogram kan samarbetet också bättre matcha arbetsmarknadens behov.

Det är ett önskemål att Malmö stad verkar för att förenkla och påskynda arbetstillstandsprocesser för internationella talanger och utvecklar heltäckande lösningar för integration, inklusive språkutbildning och stöd i jobbsökande för medföljande familjemedlemmar. För att skapa en långsiktigt attraktiv miljö för internationell arbetskraft är det avgörande att Malmö erbjuder en attraktiv helhet med boendemiljöer, en stark startup-community, ett rikt kultur- och fritidsutbud samt ett pulserande nattliv.

Hållbar utveckling och grön omställning

I Malmö finns en lång tradition av modiga beslut kring transformation och hållbarhet samt en unik utvecklingskraft med affärsidéer som skapar samhällsförändring inom många områden som exempelvis life science, livsmedel och gröna teknologier.

En genomgående trend är att näringslivet i Malmö aktivt arbetar med den gröna omställningen, vilket exempelvis innefattar energieffektivisering, användning av förnybar energi, och hållbart byggande. Hållbarhet och samhällsansvar är alltså inte bara viktigt i allmänhet, utan är i allra högsta grad även viktigt för den egna verksamhetens utveckling där företagen kan dra konkurrensmässiga fördelar av sina insatser.

Det finns en förväntan på att Malmö stad ska vara en proaktiv och lyhörd utvecklingspartner till näringslivet och fungera som en katalysator för näringslivsutvecklingen genom att skapa gynnsamma förutsättningar för företag att växa på ett hållbart sätt.

Synergier mellan branscher

Malmö framtida tillväxt och konkurrenskraft förväntas bero på stadens förmåga att skapa synergier mellan branscher och sektorer. Genom att främja samverkan mellan teknik, industri, hållbarhet och kreativa näringar kan Malmö driva innovation, attrahera investeringar och möta samhällsutmaningar.

För att stärka tillväxten behöver Malmö stad satsa på tvärsektoriella innovationshubbar för att driva teknikutveckling och smarta lösningar med stöd av AI och IoT, Internet of Things samt testbäddar där techföretag, kommunen och fastighetsbolag påskyndar den digitala och gröna omställningen.

Näringslivet ser hur en bransch kan påverka en annan, dataspelsindustrin kan skapa simuleringsverktyg för utbildning och forskning och inom sjukvård och stadsplanering. Inom handel och logistik kan AI, big data och blockkedjeteknik stärka Malmö position inom smarta logistiklösningar.

Malmö globala konkurrenskraft kan stärkas genom gränsöverskridande industrikuster och internationella partnerskap, särskilt med Köpenhamn och norra Tyskland. Genom internationella samarbeten kan Malmöbaserade företag kopplas till globala marknader och innovationsnätverk.

Resiliens och energi

Enligt näringslivet finns det fyra avgörande faktorer som kommer att forma Malmö förmåga att hantera globala förändringar: reshoring, energiomställning, störningar i globala värdekedjor och geopolitiska förändringar över tid.

Den globala trenden mot reshoring och nearshoring, där produktion och industriverksamhet flyttas tillbaka närmare marknader, ger Malmö och Stormalmö med sitt geografiskt strategiska läge en möjlighet att bli ett regionalt tillverknings- och innovationsnav.

Energiomställningen utgör en kritisk faktor där Malmö redan har tagit stora steg mot en mer hållbar energiförsörjning, men för att säkerställa sin framtida resiliens krävs ytterligare investeringar i förnybar energi, energilagring och smarta nät. En osäker energimarknad, med stigande priser och risker för leveransstörningar, kan bli en hämsko för Malmö utveckling om

inte kommunen, näringslivet och andra offentliga aktörer samverkar för att skapa en mer robust, gynnsam och självförsörjande energiinfrastruktur.

De senaste årens globala kriser har tydligt visat hur skör den internationella handeln kan vara. Störningar i globala värdekedjor och osäker logistik har skapat nya risker för Malmös företag, samtidigt som det har öppnat möjligheter för lokala leverantörer att fylla luckor i marknaden. Näringslivet ser behov av att tillsammans med Malmö stad stärka Stormalmös resiliens med en ökad lokal och regional produktion.

Det är ett önskemål från näringslivet att Malmö stad tillsammans med näringslivet och andra aktörer arbetar för att diversifiera sina ekonomiska relationer och skapa starka partnerskap både inom EU och med andra globala aktörer för att minska beroendet av instabila marknader och säkerställa fortsatt attraktivitet för internationella investeringar.

3. Malmö stad som utvecklingspartner till näringslivet

Detta avsnitt bygger på dialoger och samverkan med berörda förvaltningar och bolag i Malmö stad om kommunens roll som utvecklingspartner till näringslivet i dag och framåt.

Malmö stad ska vara en tydlig, proaktiv och lyhörd utvecklingspartner till näringslivet samtidigt som uppdraget avgränsas av det som kommunen har rådighet över. Arbetet med att få fler företag i olika branscher att etablera sig, trivas och expandera i staden kräver ökad samverkan inom kommunorganisationen, från mark- och stadsplaneringsfrågor till tillståndsgivning och kompetensförsörjning.

Kommunen prioriterar utvecklingen av en mer serviceinriktad och effektiv myndighetsutövning samt att planera för att ge stadens diversifierade näringsliv en plats i staden.

Berörda nämnder och bolag har potential att ytterligare beakta näringslivets villkor och förutsättningar i sin dagliga verksamhet och i utvecklingen av staden. För att kunna ta hänsyn till näringslivets behov och villkor behövs en ökad kunskap och fördjupad förståelse för näringslivet inom kommunens organisation för att förbättra förutsättningarna och ramverken för att främja näringslivets ambitioner och utveckling.

Serviceinriktad myndighetsutövning

Flera utvecklingsområden har identifierats som kan bidra till att stärka Malmö stad som utvecklingspartner. Ett av dessa är att skapa en förvaltningsövergripande, gemensam målbild av hur staden kan bidra till att ta tillvara olika branschens utvecklingspotential som till exempel att ta fram en life science strategi för kommunen. En bättre samordning mellan olika förvaltningar i stadens arbete med näringslivet skulle också öka möjligheterna att ta tillvara näringslivets potential. Detta kan till exempel gälla att snabbare ta fram beslut i frågor som rör tillståndsgivning.

Tydligare kommunikation både inom staden och till näringslivet är ett annat område som med fördel kan utvecklas.

Kommunen bör utveckla sin roll i att vara en innovationsbrygga och skapa olika typer av möjligheter att tillsammans med stadens näringsliv utveckla och testa nya produkter. Det bidrar både till näringslivets och stadens egen utveckling. Malmö stad är en pionjär inom hållbar utveckling och behöver ett nära samarbete med innovativa, framtidsinriktade företag för att behålla och utveckla sin position.

Öka Malmös attraktivitet

Malmö stad har en nyckelroll att marknadsföra Malmö som näringslivsstad. Malmös rika och varierande kulturliv bidrar till stadens attraktionskraft för nya och redan etablerade invånare och företag. En viktig del för att främja ett levande kulturliv är tillgången till ateljéer och arbetslokaler. Malmö stad arbetar för att möjliggöra testytor med produktionslokaler och ateljéer i kommunal regi där nya hyres- och affärsmodeller kan testas och utvärderas i mindre skala.

Mark och lokaler för näringslivet

Näringslivets behov ska synliggöras och säkerställas i stadens planprocesser och stadsutvecklingsprocesser. Malmö stad arbetar för att skapa möjligheter för näringslivet att utvecklas i form av ytor för kontor och företag att etablera verksamhet. Huvuddelen av Malmös arbetsplatser finns och skapas i den blandade staden tillsammans med bostäder.

Det är samtidigt viktigt att skapa utrymme för mer ytkrävande företag och för verksamheter som av olika anledningar kan störa omgivningen. I verksamhetsområden återfinns, bland

annat, verksamheter som är ytkrävande och störande och som inte kan infogas i den blandade stadsbebyggelsen. Till dessa hör exempelvis industrianläggningar, lager- och logistikverksamheter, verkstäder samt energiproduktionsanläggningar. Malmö stad arbetar för att utveckla nya och förtäta befintliga verksamhetsområden för att öka förutsättningarna för ett robust och diversifierat näringsliv som medför fler arbetstillfällen.

Kompetensförsörjning

Malmö stad samarbetar med näringslivet om yrkesutbildningar som matchar företagets kompetensbehov. Ett exempel är yrkesutbildningen för operatörer inom läkemedelsindustrin. Med erfarenheter från detta planeras en kompetenshubb för el och energiutbildning i Malmö där lokalt anpassade yrkespaket tas fram. Tillsammans med Handelskammaren och Region Skåne arbetar Malmö stad för utformning av utbildningskoncept och lokalt anpassade yrkespaket för gymnasiet och vuxenutbildning.

Genom Jobbspår bidrar Malmö stad tillsammans med Arbetsförmedlingen med rekryteringsutbildningar för att matcha arbetsgivarnas behov med kompetensutveckling hos arbetssökande malmöbor. Tillsammans med Helsingborg driver Malmö på för etablering av YH-utbildningar i Malmö respektive Helsingborg inom el-området. Yrkeshögskolan som utbildningsform utgör ett värdefullt komplement till utbudet då utbildningarna leder till hög anställningsbarhet.

I samarbete med näringslivet och andra aktörer bedriver Malmö stad ett aktivt arbete för att attrahera internationell spetskompetens som efterfrågas av näringslivet till staden. Detta sker till exempel genom Onboarding Malmö och Residency-programmet som syftar till att locka och behålla internationella talanger.